

Het mediatorsproposal, een nuttig laatste redmiddel?

Als in een mediation alles al is geprobeerd om tot een oplossing te komen en het toch niet is gelukt om partijen tot elkaar te laten komen, komt het moment om de mediation te beëindigen. Alhoewel, een alternatief zou nog kunnen zijn dat de mediator de rol van niet-bindend adviseur op zich neemt. In dit geval wordt zo'n niet-bindend advies ook wel een mediatorsproposal genoemd. In deze bijdrage dit keer geen jurisprudentie – die is er nog niet – maar een oproep aan de lezers om ervaringen met het mediatorsproposal te delen.¹

DOOR EVA SCHUTTE EN JACQUELINE SPIERDIJK

Eva Schutte

is zakelijk mediator en medeoprichter van Reuling-Schutte. Ze publiceert regelmatig over mediation en is lid van het college van beroep van STM.

Jacqueline Spierdijk

was twintig jaar MfN-mediator en legt zich nu toe op het trainen van juristen en mediators in beroepsvaardigheden.

In de Verenigde Staten is het mediatorsproposal al jaren *common practice*.² Onze indruk is dat het ook in Nederland, in zakelijke mediation, steeds vaker gebeurt. Wanneer is dit aan de orde en wat zijn de spelregels? Voorop staat dat volgens de MfN-Gedragsregels uiterste terughoudendheid is geboden. Artikel 3.2 van de gedragsregels met als kopje Partijautonomie, bepaalt: 'De Mediator doet geen uitspraak over de kwestie.' In de toelichting volgt een uitleg: 'De mediator doet geen uitspraak over de kwestie of een onderdeel daarvan. Hij neemt dus geen beslissing over de inhoud van het conflict tussen partijen. De mediator is ook terughoudend in het geven van zijn mening of het geven van advies over wat een partij wel of niet zou moeten doen. Een mening of advies is doorgaans niet waarde vrij en onpartijdig en verdraagt zich lastig met de partijautonomie en de neutrale rol van de mediator. De mediator wijst partijen zo nodig op de mogelijkheid om externe adviseurs of deskundigen te raadplegen tijdens de mediation.'

Vanwege die risico's voor de partijautonomie en de neutrale rol van de mediator, zoals verwoord in de hiervoor weergegeven toelichting, is het van belang dat voor partijen duidelijk is wanneer een mediatorsproposal wel en niet aan de orde is. En verder dat de spelregels daarvan vooraf zorgvuldig met partijen zijn afgestemd, en hierover dus geen misverstand kan ontstaan.

In de praktijk wordt een mediatorsproposal meestal voorgesteld door de mediator. Het is

immers zijn taak als procesbegeleider om als een mediation dreigt vast te lopen, te onderzoeken of er toch nog een mogelijkheid is om de mediation met overeenstemming af te ronden. Een mediatorsproposal is echt bedoeld als laatste redmiddel. Zo brengt de mediator het ook bij partijen: het is óf de mediation beëindigen óf een mediatorsproposal. Vervolgens is het aan partijen om de keuze te maken. Alleen als alle partijen kiezen voor een mediatorsproposal kan de mediator hiertoe overgaan. Zo niet, dan beëindigt de mediator de mediation.

Als partijen met het mediatorsproposal instemmen, is het vervolgens aan de mediator om de spelregels hiervoor goed af te spreken en schriftelijk vast te leggen.

De volgende spelregels liggen, volgens ons, voor de hand:

- De mediator omschrijft in overleg met partijen het onderwerp van het mediatorsproposal nauwkeurig en bakent het af.
- De mediator zal een voorstel doen waarvan hij denkt dat het acceptabel zou kunnen zijn voor beide partijen.
- Beide partijen krijgen het voorstel tegelijk te horen en krijgen de gelegenheid hierover na te denken.
- Er kan alleen ja of nee worden gezegd tegen het voorstel, er kan dus niet over onderhandeld worden.
- Het mediatorsproposal valt onder de in mediation overeengekomen geheimhouding.
- In geval een of beide partijen het mediators-